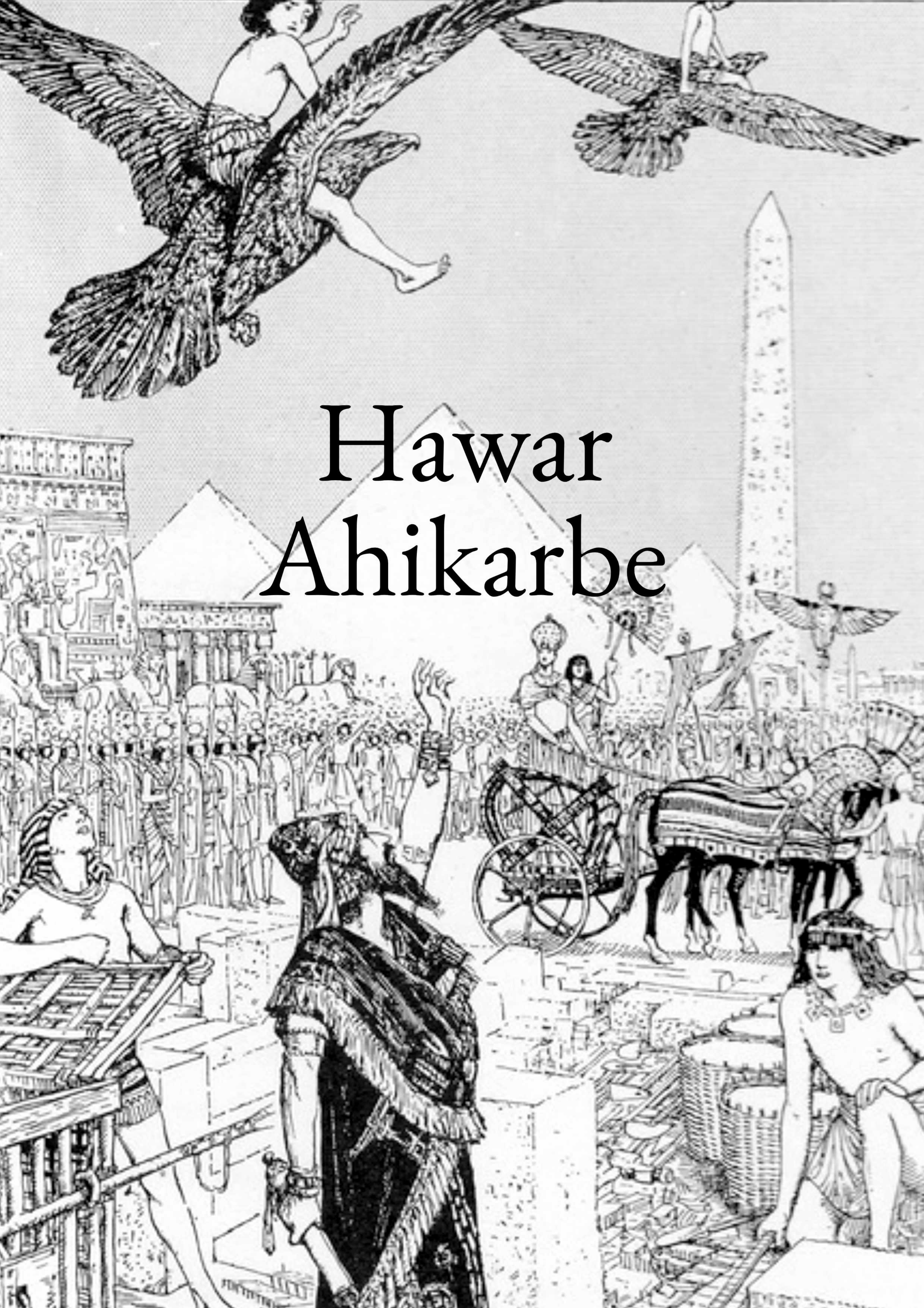
Hawar Ahikarbe

BADIYARAM

Andeye suro Hawar Ahikarben bayan kəla taktə-a hikima-a adamganabe kureye fal mbeji. Taasirnzədə raktə tarihi am kadaben asutin, suroladən Al-Quran-a, kuru kitawu Old-a kuru New Testament-a mbeji.

Mosaic Treves, Germany lan təbandənadə, suro am hikimawu dunyabedən halla Ahikarbe fəlezəna. Ngo hawarnzə launu kada.

Loktu hawar adəbe də zauro zandetin. Maləmmabe darerammo karnu buro salakbedən gənazagəna loktu hawar buro salakbe suro papyrus Aramaicbe saa 500 B.C. lan suro banna Elephantineben tuwondənaben.

Hawardə tawadəro bəlin kuru gargam gənyi. Haiyaro kəratəmadə raksə shiga nojin suro warakka The Arabian Nightsben. Shidə zauro ngəlaro ruwotəna, kuru hawardə shidoni kəndo-a, hangal gənatə-a, kuru təmowo kəske-adə hangal dareramro gozəna. Nəmkambe tafakarbedə shima awo ruwotəmaye zauro darajaawo.

Ruwodə kəlanzəga kashi diyauro yakkata: (1) Hawar; (2) Kəra-a (Proverbs-a ngəla-a); (3) Bəlawurowa Masarbe; (4) Similitudes au Parables (shidoni Ahikarbe ilmu tadanzəbe tamozənadə).

BAB 1

Ahikar, Vizier kura Assyriabedə, kamuwa 60 mbeji amma tadanzə ba. Adə nankaro shiye tada yanzəganabe gozəna. Shiye shiga hikima-a ilmu-a burodi-a nji-a kozənaro səkəna.
1 Hawar Haiqâr Hikimabe, Waziri Sennacherib Maibe-a, kuru Nadan, tada yanzəganabe Haiqâr Hikimabe-a.
2 Zaman mai Senakeribbe, tada Sarhadumbe, mai Assyriabe-a Ninevehbe-a, kam hikimabe sunzə Haiqâr, kuru shidə Wazier mai Senakeribbe.
3 Shidə awo ngəla-a, arzinyi-a, karewa ngəwu-a mbeji, kuru shidə nzundu-a, hikima-a, falsafama-a, ilmu-a, raayi-a, gumnati-a, kuru kamuwa fiyakkə nyazəna, kuru ndunzaso nankaro fato kura garzəna.
4 Amma awo adə sammason shiro tada bawo. kamuwa anyibe, shido waneye waratanzəro waljinma.
5 Shiye zauro karəgənzə səsangəna, kuru yim faldən shiye ilmuwu shillewube-a kuru am ilmuwu-a kuru ilmuwu-a safsə kuru sandiro kənənganzə-a kuru lamar shiye gərəmtənzə-a bayanzəna.
6 Sandiye shiro gulzana, 'Lene, ilawaro sada'a, kuru sandiro njilartəgə, waneye nyiro tada sadə'a.'
7 Shiye awo shiro gulzanadəga sədəna, kuru awowa sandiro sada'a sədəna, kuru sandiga ngəlaro sədin, kuru ngəlaro sədin.
8 Amma sandiye shiro kalma falma jaapsayi. Shiye karəngə-a karəgənzə-a lewono, karəgənzən zau-a lewono.
9 Shiye waltə, Ala Kambodəga njilarzəna, kuru imanizəna, shiga njilarzəna, karəgənzən njilarzəna, wono, 'Ya Ala Kambo, Ya Sami-a cidi-a Alaktəma, Ya Alaktəma awowa sammabe Alaktəma!
10 Wuye nyiro tada ciwudo, shiye wuga tawatsəgə, shiye shimnyi zazə, kuru wuga rəpsə.'
11 Daji shiro kowo laa isəna, wono, 'Sau nyiye buro salakkin awowa kərənnaro təmatəgəma, kuru sandiro sada'a sadənadə, dalil adə nankaro kənənganəm sammason duli baro waljin.
12 Amma tada yanzəganabe Nadandə gone, shiga tadanəmro diwo, shiro ilmu-a nəmngəla-a səkkə, kuru kərmunəmlan nyiga rəpcin.'
13 Daji shiye tada yanzəganabe Nadan dəga gowono. Shiye shiga wet-nurses uskuro ceno, sandiye shiga ngərzayin kuru shiga gərzayin.
14 Sandiye shiga kəmbu ngəla-a, ilmu ngəla-a, kazəmu silk-a, purple-a, crimson-a lan wurazana. Kuru shidə kəla kurissa silkben namzəna.
15 Sa Nadan kurazə lejindən, kəska cedar kuruwu yeyiro fəlejin, shiro hal ngəla-a ruwo-a kimiya-a falsafa-a səkkəliwo.
16 Ngawo kawu kadayen, Mai Sennacheribbe Haiqâr-a kuru shi zauro ngəliro walzənaro curo, kuru shiro wono.
17 'Ya sawanyi daraja, ilmuma, tawadə, hikima, gomna, secretary, vizier, Chancellor kuru director; haiyaro nyi zauro ngəli kuru saa ngəwuro nəmkərawu; kuru dunya allan letənəmdə karangəro waljin.
18 Ngawo nyiyen nduwo cidanyilan nasha səwandinno wuro gulle.' Haiqâr ye shiro wono, 'Ya kəma, kəlanzə kənəngatə! Nadan tada yanzəganabe mbeji, shiga tadanyiro cido.
19 Wuye shiga sərəngəna kuru shiro hikima-a ilmu-a səkəna.'
20 Maidəye shiro wono, "Ya Haiqâr! shiga fuwunyiro suwudə, shiga kururo, kuru shiga ngəlaro səbandənaro waljiya, shiga nanəmlan gənagəne; kuru nyiye lenəmin, naptə kuru kənənganəm gafsənadə naptə kəjilan kənəngatə.'
21 Daji Haiqâr ye lezə Nadanro tada yanzəganabe fəlezəna. Kuru shiro daraja-a daraja-a sədin.
22 Shiye shiga kuru shiga ngəlaro sədin kuru shiga sərawuna kuru Haiqârro wono: 'Shi adə tadanəmwo, Ya Haiqâr? Wuye shiga Allahro njistəgəro duwawo. Futu nyiye wu-a bawanyi Sarhadum-a ro cidazəna yeyi, tadanəm adəye wuro cidazə kuru cidanyi-a, məradənyi-a, cidanyi-a galzə, shiga darajazə kuru shiga dunoaro sədin nankaro.'
23 Haiqâr ye mai dəro njilarzə, shiro wono, 'Kəlanəm dəga kənəngatə, ya kəma mai də, abadanro! Wuye nyiro tadanyi Nadanro kanadi gotə kuru taltəwanzə gawurtə shiye nyiro futu kalkalzənaro cidazəro.'
24 Daji maidəye shiro raayi cina kəla shiga kam shiro kurawo ba, kuru kam shiro dunowo bawo, kuru shiga daraja-a daraja-a sammason shiga sədinno. Kuru muskonzə nzəmbozə shiga fajerzəna.
25 Kuru shiye Nadan-a gowono. tada yanzəganabe-a shiga suro parlorben napsə kuru shiro bəne-a kawusu-a kəra gultəgə badiwono hatta shiro hikima-a ilmu-a burodi-a nji-a kozənaro səkəna.

BAB 2

"Almanac talaabe Richardbe" zaman kurebe. Kaidawa hal adamganabe kəla kungəna-a, kamuwa-a, kazəmu-a, kasuwu-a, sawa-ayen. Musanno misalla zauro hangal gojinmadə suro Aya 12, 17, 23, 37, 45, 47. Aya 63-a awowa zaman kərmabe-a rataltəgə.
1 Shiye shiro gulzəna, shiye wono: ‘Ya tadanyi! mananyi fantə kuru shawarinyi kənga kuru awo gulngənadə taktə.
2 Ya tadanyi! kalma laa fanjiya, karəgənəmlan bawono, kuru kam gadero fəlezənyi, wande shidə kuntuwul kənəngatəma ro walzə kuru təlamnəm warzə kuru tiyinəmlan zau fanjin, kuru nyiye nongu-nongunəmin, kuru nongu-nongunəm fuwu Allahben kuru kam.
3 Ya tadanyi! hawar laa fanzənaro waljiya, tartəgənyi; kuru awo laa ruminro waljiya, wande gulzənyi.
4 Ya tadanyi! mana-a kərəntəma dəro kəske ro sədin, kuru ja’awu kərəntəro duwaro walzənyi.
5 Ya tadanyi! sa awo laa fanjiya, gərəmtənyi.
6 Ya tadanyi! knot do zakkata dəga sərənyi, kuru sərən dəga sərənyi.
7 Ya tadanyi! nəm shawa diyabedə wande, sau shidə fulutin kuru kojin, amma taktə darajaadə sambisoro dəgayin.
8 Ya tadanyi! kamu suro njiyen nyiga manazəlan jambazənyi, kərmu shiro zauro kaziyiwo badə bajinba, kuru shiye nyiga suro zawayen zamjin hatta nyiga zamjin.
9 Ya tadanyi! kamu do kazəmu-a kəndawu-a lan fəlezanadə, shi do suro rowanzəyen awo kamma zorzəna kuru kamma kamma. Woe o nyiro awo laa nyiye shiro cinma, au awo muskonzən mbejidə shiro cinma kuru shiye nyiga zunubbiro səkkə, kuru Allahye nyiro gərzəgəna.
10 Ya tadanyi! Kəska almondbe yeyiro walzənyi, shidə kawu kəskawa sammason lambo sutuluyin, kuru ngawo sammason tada kəmbube sutuluyin, amma kəska mulberrybe yeyiro walzə, shidə kawu kəskawa sammason tada kəmbube sutuluyin, kuru ngawo sammason tada kəmbube sutuluyin.
11 Ya tadanyi! kəlanzəga fəlezə, kuru kowonzəga təlalaro sədin, kuru nəmngəlanzəga, kuru diwal saklan lejin, kuru suro hangalnzəyen lejinba. Kuru loktu kasudu gojinlan kowonəmdə hafsənyi, sau kowo kuralan fato gartəro waljiya, təmagədə fatowa kada garjin yimlan; kuru duno lan sərən dəga gərzayin ro waljiya, sərən dəga cidiya ngərəwu karimowaben təluwo ba.
12 Ya m tada! kam hikima-a lan dongur-a tuluwodə kam karəngə-a lan mbol kənza-a kozəna.
13 Ya tadanyi! mbolnəm dəga kəla kawar am adilbe dəro gəmzəgəne, kuru am jahil-a, am gənyi-a dəga gəmzəgəne.
14 Ya tadanyi! am hikimawu Alaro rizana-a sandi yeyi-a ro njilartəgə, kuru am jahilro karəngəmi, shiyeyi waltəgə-a, diwalwanzə-a kəratə-a.
15 Ya tadanyi! sa kam au sawa-a səbandəna lan, shiga jarabne, kuru ngawodən shiga kam-a kuru sawa-aro sədin; kuru shiga jarabtə baro zazaktənyi; kuru kam hikma ba’a lan mana’a banna’a.
16 Ya tadanyi! shi shoe də shilan dajin, shilan kəla kaliyen lejin, kuru tadanzəro, fatonzəro, dulinzəro diwal sədin, kuru maara njiyedəga təmzayin kawu shiye kəmaduwuro lejinro kuru njinzəro lejinro kuru shiye raksə sədinba gənatəna.
17 Ya tadanyi! kam galiwudə kadi zəwuiya, sandiye gulzayin,--"Shidə hikimanzən," kuru talaadə zəwuiya, amsoye gulzayin, "Kənazən."
18 Ya tadanyi! Shiye burodi-a kareyanzə-a sambisoro sədin, awo kam gadeye-a sərayinba.
19 Ya tadanyi! Kam zoliro mashinyi, shiga burodi kəmbunyi, kuru mashinyibe musibanzaro kəji fantənyi. Watəmanəmye nyiga zalumzənaro waljiya, shiro nəmngəla fəlezə.
20 Ya tadanyi! kam Alaro rizənadə shiro rizəna kuru darajazə.
21 Ya tadanyi! kam jahildə falljin kuru zakcin, kuru kam hikimabedə, falljiyaye, shiga təmzayinba, kuru falljiyaye duwaro cijin, kuru shi dondiro waljiya, raksə kənənganzəro cistayin. Amma kam jahil, kam hangal badə, kwasanzəro kurun ba.
22 Ya tadanyi! kam laa nyiro sətənyiro waljiya, shiga kəla kəlləm lezə, kuru shiga sətayin, kuru shiye raksə nyiro gərzəyinbaro waljiya, Rabbinzəye nyiro gərzəyin.
23 Ya tadanyi! tadanəmma gərəmtədə, tadanəmma gərəmtədə alama ci ngərəwube yeyi, kuru alama dabbawa gərəmtə yeyi, kuru alama cinna gərəmtə yeyi.
24 Ya tadanyi! tadanzəga nəmzalumlan dafsə, kuru shiro ada-a ilmuzəyin kawu shiye nyiro nəmzalum sədinno kuru nyiga suro jamaben nəmzalumro sədinno kuru nyiye kəlanzəga diwalwa-a jama-aben fəlejin kuru nyiro nəmzalum kəndowanzəbe nankaro azabtəyin.
25 Ya tadanyi! fe kura-a, kuru fe kura-a, kuru fe kangadi kura-a, kuru kam zaləm-a sawagənyi, kuru kali kambiyi-a, au cidama muskobe-a, awo dimin sammaso nankaro sandiro bannazayin.
26 Ya tadanyi! am kura’a nyiga la’ana, kuru Ubangijiye sandiga sərayin; Sau shiye gulzana, "Kam do babanzə au yanzəga səragənyi də, shiga kərmu lan sətayin (wuye kərmu zunube dəga wuzəna də); "
27 Ya tadanyi! Diwallan balimi baro lenəmi, sau loktu watəmadəye nyiga kəla kəljinma notənyi, shiro dawartəro.
28 Ya tadanyi! kəska bare, lambo ba, wurajinba yeyiro walzənyi, amma kəska lambowanzə-a lambowanzə-a zakkata yeyiro walzə; kam do kamu-a duli-a ba də, dunyalan nongu-nongunzə sədin, kuru sandiye shiga gərzayin, alama kəska lambo ba-a kuru tada ba-a yeyi.
29 Ya tadanyi! kəska tada suro diwalben dagəna yeyi, tadanzə am kozana sammasoye zawin, kuru dabbawa saharabedə cidiya kafiyanzəyen napsa lambowanzə zawin.
30 Ya tadanyi! dimi woso diwalnzən gərzəna-a kuru sawanzə-a də kəmbu wolfbero waljin.
31 Ya tadanyi! "Kəmaanyidə kawudo kuru wudə hikima" gultənyi, kuru mana nəmjahilbe-a kawudobe-adə gultənyi, shiye nyiga zorzənyiro.

32 Ya tadanyi! cidawu anyiye falnzaro walzənyi, shidoni kəmanzəsoye sandiro "Andega cintəgəne" gulzanadə, amma kam falro walzə, "Andero karəngəgəne" gulzanadəro walzə.
33 Ya tadanyi! Kaliyanəmdəga fuwu sawanzəben gərəmtənyi, sau nyiye nozənyi kəla sandilan ndasowo dareramlan nyiro zauro faidajinno.
34 Ya tadanyi! wande Rabbinəm shido nyiga alaksənadəro riyinəmi, shiye nyiro manajinbaro.
35 Ya tadanyi! mana-nəmdəga ngəlaro sədin kuru təlamnəmdəga sədin; kuru sawanəmdəga shilan gərzəyinba, loktu gaden shilan gərzəyinba.
36 Ya tadanyi! kam hikima-a kalma hikimabe-a lan buwomiya, shidə suro ngərəwunzəyen fəlejin alama nongu-nonguwa yeyi; amma jahildəga kəskalan gərəmtəmiya shiye asujinba kuru fanjinba.
37 Ya tadanyi! kam hikima-a məradənzəro zuwumiya, shiro awo ngəwu yiwonyi, sau shiye cidanzə futu nyiye ra'amaro sədin: kuru kam hangal-a zuzəyiya, shiro awo yiwonyi, amma kəlanəm lezə cidanzə diwo, sau shiye shiro amri yiwo, shiye awo səragənadə sədinba. Sandiye nyiga kasuwuro zuzaiya, duwaro shiga təmzayin.
38 Ya tadanyi! watəma kamye kəlanəmma kozənaro sədinba, shiye ngalnəm gojin, kuru shiye kəlanəmma sədin.
39 Ya tadanyi! tadanzə-a cidanzə-a jarabne, kawu kareyanzə sandiro yitagattəyinro, sandiye sandiya zorzayinro; kam do muskonzə səmbəliwuna də shiro hikima gultin, shi də kərənno kuru jahilro waljiyaye, kuru kam do muskonzə de dəro talaa, jahilro bowotin, shi də shima kərmai hikimabewo.
40 Ya tadanyi! Wuye colocynth-a, kuru aloes-a səndən, kuru awo laa nəmtalaa-a nəmkəske-a kozənaro səbandənyi.
41 Ya tadanyi! tadanzəro nəmkərawu-a nəmkərawu-a səkkə, shiye fatonzəga ngəlaro sədinro.
42 Ya tadanyi! jahilro təlam am hikimabe gulzənyi, shiro kəjiro waljin.
43 Ya tadanyi! kəndaramnəm sawanəmro fəlezənyi, shiye nyiga zorzəyinro.
44 Ya tadanyi! karəgəbe mbumtədə shima shimbe mbumtəga kozəna, sau shimbe mbumtədə gana-ganaro shimotin, amma karəgəbe mbumtədə shimotinba, kuru diwal sakdə kolzə, diwal kərtəlan lejin . diwal.
45 Ya tadanyi! kamye shilanzən gərəmtənzədə n təlamnzən gərəmtədəga ngəlawo.
46 Ya tadanyi! sawa do karəngəma də, ya-a ngəla do cintəma dəga kozəna.
47 Ya tadanyi! nəm shawadə baro waljin amma kəliwodə tusshin, kuru dunyadə fulutin kuru dero waljin, amma su ngəladə dero waljinba kuru dero waljinba.
48 Ya tadanyi! kam do hutu ba də, kərmunzə də kənənganzə dəga kozəna; kuru kowo njiyedə kowo kaiyyabe-a kozəna; Sau karəgə kutta-a kuru gərəm-a, ritə Allahbe suronzan mbejiro waljiya, kowo kaiyya-a kuru kərəgə kəji-a dəga kozəna.
49 Ya tadanyi! njim kokkobe muskonzən də, njim mashibe suro njim mashibedən ngəla; Dimi do karəngən də, fe do cintən dəga kozənaro ngəla; kuru nji muskonzən mbejidə nji duwu farjinma kozəna. kuru nəmtalaa duwo awo ngəwu tartəgəro ngəla; kuru kərən kənəngatəmadə bəndi kərmube-a kozəna; kuru bunduwu pound faldə arzinyi pound falga kozəna, maananzə dinar-a liwula-a; Dinar-a liwula-adə cidilan gəraata kuru zakkata, turinba; amma wooldə kasuwulan dajin kuru turin, kuru kam shiga səmzənadəro shawa.
50 Ya tadanyi! arzinyi ganadə arzinyi targatadəga nəm ngəlanzə.
51 Ya tadanyi! kəri kənəngatəma talaa cezənaro ngəla.
52 Ya tadanyi! talaa do awo ngəla sədinma də, kam galiwu do zunubin sətana dəga kozəna.
53 Ya tadanyi! kalma laa karəgənəmlan gənane, kuru shidə nyiro ngəwuro waljin, kuru hangal gənazəwune sirri sawagənəmbe fəlejin.
54 Ya tadanyi! kalma falma cinyilan suluwunyi sai karəgənəmlan shawari gənatəro. Kuru kate am kambiyi sadinben datənyi, dalildə kalma battilan kambiyi ishin, kuru kambiyilan kəriwu ishin, kuru kəriwulan luwala ishin, kuru shaida kənjoro mburo waljin; Amma nadən kashe kuru napne.
55 Ya tadanyi! kam duno-a kozənaro njistəgənyi, amma ruwo kanadi-a, kanadi-a, hal ngəla-a səbandin, sau awo shiro ngəlawo ba.
56 Ya tadanyi! Sawanəm buroyedə watəyi, sau kən indimidə raksə dəgayinba.
57 Ya tadanyi! talaawa suro wahalanzəyen ziyara, kuru shiga Sultanbe fuwunzən manazə, kuru shiga ci bəndiben fəletəro ngənəptə.
58 Ya tadanyi! Watəmanəmye kərmunzəro kurnotənyi, ngawo loktu gana laayen nyidə mashinzəro waljin, kuru kam nyiga zorzənadə daraja-a daraja-a kuru shiga salamtəro kawu-a.
59 Ya tadanyi! nji samilan dazənaro waljiya, kuru kuruwu sələmdə bəlro waljiya, kuru myrrhdə kəmbu kəmaan yeyiro tamtamro waljiya, daji am jahil-a kuru am zoliso-adə asuza kuru hikma-a ro walzayin.
60 Ya tadanyi! hikma-a səragənaro waljiya, təlamnəm-a, muskonəm-a ndaltə-a, shimnəm-a awo batti kururo-a dafne; daji shilan hikima-a gultin.
61 Ya tadanyi! kam hikima-adə nyiga bunduwulan buwo, amma kam hangal-adə nyiga bunduwu kəji-a lan buwo. Nəm gananəmlan kəlanəmma gərəmtə kuru suro nəmkuranəmben daraja tədin.
62 Ya tadanyi! kam falma yim dunonzəyen raksə sədinba, kuru kəmaduwuye yim nji njizənadən raksə sədinba.
63 Ya tadanyi! kamuye nyiyanzəro duwaro walzənyi, sau shidə ngəlaro waljiya, shiye wono, 'Kəma, wuro rizki yike'; kuru dondiro waljiya, shiye kam shiro dalilnzədəro bayanjin.
64 Ya tadanyi! ndu yayi kazəmunzən ngəlaro waljiya, shiye suro mananzəben fal; kuru kam duwo kazəmuzən fəlezənadə, shiye manazən awo fal.
65 Ya tadanyi! nəmndaltə sədənaro waljiya, Sultanro nozə, kuru shiro nəmzaye cin, shilan fəletəro, adə gənyiga nəmkəji fanjin.

66 Ya tadanyi! kam muskonzə kəjiro səmbəliwuna kuru səmbəliwunadəga sawagəne, kuru kam muskonzə zakkata kuru gərəmtənadəga sawagəne.
67 Awowa diyau mbeji shilan maidə-a sojanzə-a raksa nəlefa sadinba: zalumtə vizierbe-a, kuru gumnati batti-a, kuru məradəga bannatə-a, kuru kəla lamarradəben nəmzalumtə-a; awowa diyau gəratəyima: kam hangalma-a, kam hangal ba-a, galiwu-a, talaa-a.'

BAB 3

Ahikardə lamarra kəriyebe lan cidatə kolzəna. Shiye kareyanzə sodə tadanzə zalumtəma dəro kalaksəna. Ngo hawar ajabba kəla futu kam askəra badə faltəma faljinben. Ahikar'a zaktəro nəmzalumye səkə shiga kərmuro sharazana. Zahirro datəgəram Ahikarbe.
1 Adəgaima Haiqâr ye gulzəna, kuru sa shiye Nadanro, tada yanzəganabedəro, awowa anyi-a misalla-a tamozənadən, shiye sammaso rojinro təmazəna, kuru shiye nozənyi kəla shiro nəmkəluwu-a, nəmzalum-a, nəmzoli-a fəlejinno.
2 Ngawo adəyen Haiqâr ye fatonzən napsə kareyanzə samma Nadan ro cina, kaliyanzə-a, cidawunzə-a, fərnzə-a, fenzə-a, awo gade shiye sətana-a, səbandəna-a sammaso. kuru duno bidding-a haramtə-adə musko Nadanben kara.
3 Haiqâr ye fatonzən napsəna, kuru loktu-loktulan Haiqâr də lezə mai dəro daraja sədin, kuru fatoro waltəyin.
4 Daji sa Nadan ye duno bidding-a haramtə-a ye muskonzən kararo asuzənadən, shiye daraja Haiqâr ye dəga zorzə kuru shiga zozozə, kuru shiga zortə badiwono loktu shiye fəlejiya, shiye wono, 'Awanyi Haiqâr də suro dotage nzəyen kara. kuru shiye affima nozənyi kərma dəro.'
5 Shiye kalawa-a cidawu-a zortə badiwono, kuru fər-a karimowa-a səladin kuru awowa rawanzə Haiqârbe sammaso-a təmzayin.
6 Sa Haiqâr ye cidawunzə-a fatonza-a ro kanjimarinzə ba dəga suruna lan, cizə shiga fatonzən duwono, kuru mai dəro bayanzəgəna kəla shiye kazəyiyanzə-a rizkinzə-a tarzənaro.
7 Maidə cizə Nadan bowono, shiro wono: 'Haiqârdə kəlewanzən kara, ndumaye karewanzə-a, fatonzə-a, karewanzə-a kəlanzən kərmai sədinba.'
8 Mukko Nadanbedə awanzə Haiqâr-a kareyanzə sammaso-a lan gotəna, kuru loktudən shiye gagənyi, suluwunyi, kuru shiro salamzənyi.
9 Daji Haiqâr ye cidanzə Nadan tadanzə feroye dəga təmowona, kuru shiye zauro karəngəzəna.
10 Nadan ye yanzəgana gana mbeji sunzə Benuzârdân, Haiqâr ye shiga na Nadan ye lan gozə, kuru shiga daraja kura lan wurazə kuru darajazəna. Shiye awowanzə samma shiro səkə, shiga fatonzəro kərmai səkəna.
11 Nadan ye awo wazəna dəga asuzənadən, nəmkəskəli-a nəmkəskəli-aye shiga sətana, kuru kam shiga koro sədinma sammasoro kalla fijin, kuru awanzə Haiqârdəga zorjin, shiye wono: 'Awanyiye wuga fatonzən duwono, kuru shiye . yanyiga wuro səraa, amma Ala Kambodəye wuro duno cinaro waljiya, shiro musiba cetəye suwudin.'
12 Nadan ye awo shiro sədinma dəga sədin. Ngawo loktu gana laayen Nadan ye awo shima dəga kəlanzəro kalaksə, Achish, tada Shah the Wise ye, mai Persia ye dəro wasika ruwozə, shiye wono.
13 'Nəlefa-a nəlefa-a duno-a daraja-a Sennacherib mai Assyriabe-a Ninevehbe-a, kuru wazirnzə-a secretarynzə Haiqâr-aye nyiro, ya mai kura! Kate nyi-a wu-ayen penny mbeji.
14 Kuru loktu wasika adə nyiro nazəyiya, nyiye cizə duwaro fəla Nisrinbe-a, Assyria-a, Nineveh-aro lenəmiya, mairidə nyiro kəriwu baro kuru kəriwu baro cin.'
15 Kuru shiye wasika gade su Haiqârben Firauna mai Masarbe ro ruwozəna. 'Kate nyi-a wu-ayen nəlefa mbeji, ya mai dunowa!
16 Loktu wasika adə nyiro nazəgənadən nyiye cizə Assyria-a Nineveh-aro lenəmiya, mairidə kəriwu-a luwala-a baro nyiro cin.'
17 Ruwo Nadanbedə ruwo awanzə Haiqârbe-a samun.
18 Daji shiye wasika indidəga kəlzə, kuru suro bayanzə Haiqârben fəlezəna. sonyayi sandidə suro fato maibedən kasharu.
19 Daji lezə wasika ruwozəna maidəye awanzə Haiqârro: 'Nəlefa-a nəlefa-a Viziernyiro, Secretarynyiro, Chancellornyiro, Haiqârro.
20 Ya Haiqâr, sa wasika adə nyiro nazəyiya, askərra samma do nyiro mbejidəga sabne, kuru sandiya kazəmu-a nəmngəwu-a lan kamilro walza, kuru yim kən uwumidən suro nji Nisrînben wuro suwudə.
21 Sa wuga na shimadən na nyiro isayinro ruminro waljiya, duwaro sojadəga wuga kəriwuzayinro yike, sau wuga am Firauna mai Masarbe amsoye mbeji, sandiye duno sojandebe sorinro. askərra kuru andero rizana, sau sandidə watəmande kuru andega wazana.'
22 Daji wasikadəga zaksə kuru cidawu maibe falye Haiqârro zuzəna. Shiye wasika gade ruwozənadə gozə maidəro tarzəgə shiro kərazə kuru shiro muhawardə fəlezəna.
23 Sa maidəye awo suro wasikadəyen ruwozənadə fanzənadən, zauro hangalnzə cizəna, kuru zauro gəragatə, kuru wono, 'Ah, hikimanyi fəlezəna! ayi Haiqâr ro sədəna kəla shiye wasika anyi watəmanəmro ruwozənadə? Adə shilan faidawa shiro yiwo nankaro?'
24 Nadan ye shiro wono, "Ya mai! kuru gəratənyi, amma andeye suro Nisrînben lenyiyen kuru hawardə jire ra jiregənyiro ruyi.'
25 Daji Nadan ye kawu kən uwumidən cizə maidəga, askərradəga, wazirdəga gozə, sandiye sahararo leza, nasha Nisrînbero leza. Maidəye kuru, kuru! Haiqâr-a soja-adə suro layiben cedo.
26 Sa Haiqâr ye maidə nadən mbejiro curonya, shiye karəngəzə kuru sojadəro fəlezə kəriwuro leza kuru maidəga kəriwuzayin futu wasikadən fəlezana yeyi, shiye bəlaa Nadanye lazənadə nozənyi. shima.
27 Maidəye awo Haiqârbe sədənadə surunadən shiga hangalza-a, ritə-a, hangalza-a, kuru zauro gəragata.

28 Nadan ye shiro wono, “Ya mai, kəmagənyi! ayi shi wretch adə sədəna? amma nyiye gəratənyi kuru karəgənyi gənyi, amma fatonəmro lezə kuru kurisnəmlan namne, kuru wuye Haiqâr-a nyiro gərəmtəgə-a kuru gərəmtəgə-a, kuru wuye watəmanəmdəga suro kənənganəmben dujin.’
29 Maidə Haiqârro karəgənzə bannatəna, kuru shiro awo laa sədinba. Nadan ye Haiqâr ro lezə shiro wono, ‘W’allah, ya rawanyi! Maidə haiyaro nyiro zauro kurnotəna kuru nyiro askəra cina kəla awo shiye nyiro amrzənadə diwo nankaro.
30 Kərma dəro shiye wuga nyiro zuzəna kəla nyiye soja’a dəga cidanzaro gəmzəgəne kuru nyiye kəlanəmma shiro gəmzəgəne, muskonəmma ngawonəmro təkəna, kuru shinəmma gərəmtəgəro, kəlanəmma am Firaunabe awo adəga sorinro, kuru maidəye . sandi-a mainza-aye rizana.’
31 Daji Haiqârye jaapkono, 'Fərtədə shima kəngawo.' Shiye cizə muskonzə ngawonzəro fəlezə, shinzəga fəlezə.
32 Nadanye shiga gozə maidəro lewono. Sa Haiqâr ye mai dəro gagənadən shiye fuwunzəro cidilan njilarzəna, kuru mai dəro kərmai-a kənəngabe-a səraana.
33 Daji maidəye wono, 'Ya Haiqâr, Secretarynyi, Gomna lamarranyibe, Chancellornyi, mai kəriyenyibe, awo batti nyiro diwodə wuro gulzə, awo shawa adəlan wuro shimtiti cinadə.'
34 Daji shiro wasikawa ruwozənadə-a kuru muhrinzə-a fəlezana. Haiqâr ye awo adəga surunadən, shiye tiyinzə fəlezəna kuru təlamzəye suro loktu falyen fəlezəna, kuru shiye raksə kalma falma manajinba kəla ritəben; amma shiye kəlanzə cidiro gərzə kuru sərən.
35 Maidəye awo adə surunadən, awodə shilan fəlezənaro tawatsəgəna, kuru surodən cizə Haiqâr-a ceza, kuru dawunzəro kashagə-a diya bərniben fəlezayinro amro wono.
36 Daji Nadan ye sərəna, ‘Ya Haiqâr, ya fəska sələm! ayi faidajin kəla nyiye tafakkarnəm au dunonəm mairo awo adə diwolan?'
37 Adə shima hawarwudəye gulzə. Kuru su kam do kəla kəlzəna də shima Abu Samîk. Maidəye shiro wono, ‘Ya kam kəriwuma! cizə, lezə, dawu Haiqârbedə cinna fatonzəben fəlezə, kuru kəlanzə tiyinzən mita miyaro fəlezə.'
38 Daji Haiqâr ye fuwu maidəyen ngərəngərəmzə, wono, ‘Maidə sambisoro kənəngatə! kuru nyiye wuga cejinro waljiya, nyiye məradənəmdəga təmzayin; kuru wuye nozana kəla wuye gənyi, amma kam bələmdə shima bələmnzədəga bayanjin; sonyayi, ya mainyi! Wuye nyi-a sawa-a ro njilartəgəna, kam kəriwumadəye tiyinyi kalanyiro cin, sandiye wuga rəpsayin, kuru kalinəmdə sada'anzəro walzə.'
39 Maidə cizə, kam kəriwumadəro awo səraanadə shiro diwo ro amro wono.
40 Shiye tənyiro cidawunzəro Haiqâr-a kuru shiwoma-a dəga goza shiga yazənaro leza shiga cezayinro amro wono.
41 Sa Haiqâr ye tawadəro nozəna kəla shiga cejinno, shiye kamunzəro zuzə, shiro wono, ‘Luwune wuga kəla kəlne, kuru nyiro fero duwu fal mbeji, kuru sandiro kazəmu kəji-a kuru . silk do kawu kərmunyiro wuro gərzayinro.
42 Kuru kam kəriwuma-a cidawunzə-aro tewur dawarne. Kuru mbol ngəwu tuskane, sandiye sazayinro.’
43 Shiye awo shiro gulzənadə samma sədəna. Kuru shidə zauro hikima-a, hangal-a, kuru hangal-a. Kuru shiye nəmngəla-a kəlo-a sammaso kəlzəna.
44 Sa soja maibe-a kam kəriwuma-adə nazaanadən, tewur-a, mbol-a, kəmbu-a ngəla-a, kəmbu-a, kəmbu-a badiza, hatta suronza kəjiro walzana.
45 Daji Haiqâr ye kam kəriwudəga gozə suro jamaben dazənaro wono, 'Ya Abu Samîk, nyiye nozənyi loktu mai Sarhadum, baba Sennacheribbe, nyiga cejiya səraanadən, nyiga gozə na laadən gəragəna har maidəbe gəratənzədə fulutəna kuru shiye nyiga səwondə?
46 Sa nyiga fuwunzəro suwudənan, shiye nyiro kurnotəna, kuru kərmadə nəmngəla nyiro sədənadə taktə.
47 Wuye nongəna maidə kəlanyiro təmajin, kuru kəla wuga cezənadən zauro gərzəgəna.
48 Sau wudə jirenyi ba, kuru loktu wuga fuwunzəro suro fato mairiben fəlejiya, awo ngəla ngəwu səbandin, kuru notənyi Nadan tada yanzəganabedə wuga jambazə kuru awo batti adə wuro sədəna, kuru notənyi. maidə wuga cezənadəro təmajin; kuru kərma dəro suro garden fatonyiben cellar mbeji, kuru ndumaye shiga nozənyi.
49 Ilmu kamunyibe-a surodən wuga gərazə. Kuru suro fato fursənayen kalima mbeji shido cejinma.
50 Shiga sutuluwu, kazəmunyi lan shiro fəlezə, kuru cidawudəro sa saaranza sakənaro shiga cezaro amro amro fəlezə. Sandiye ndu shiga cejinro nozayinba.
51 Kəlanzədə tiyinzən mita miya falro gərzə, kuru tiyinzədə kaliyanyiro cedo, shiga rəptəro. Kuru nyiye awo arzinyibe kada wuro gənagəma.
52 Daji shi kam kəriwudəye futu Haiqârye shiro gulzənadə sədəna, kuru maidəro lezə shiro wono, 'Kəlanzə abadanro kənəngatə!'
53 Daji kamu Haiqârbedə shiro awo shiro sətinmadə suro gəratəben mawuwoson səkəna, kuru ndumaye shiga nozənyi sai shi kəlanzəma.
54 Hawardə bayantəna kuru waltə nanatəgəna kuru na sammason tartəgəna kəla futu Haiqâr the Sage dəga cezəna kuru bazənaben, kuru am bərnidəye samma shiro karəgənza cizəna.
55 Sandiye ciza kuru wono: “Alla, ya Haiqâr! kuru ilmu-a nəmngəla-a nankaro! Ngəlaro kəlanəmma kuru kəla ilmunəmben karəgə kutta! Ndaran kam gade nyiyeyi tuwondin? kuru ndaran kam zauro hangal-a, zauro ilmu-a, zauro ilmu-a mbeji shido nyiga samənzənama shido nanəmdəga səmbəliwinma?'
56 Amma maidə Haiqârro təmazəna, kuru təmanzədə shiro faidazənyi.
57 Daji Nadan bowono kuru shiro wono, 'Lene sawa'anzə'a gone kuru awanəm Haiqârro karəgənza'a kuru karəgənza'a diwo, kuru shiro karəgənza'a diwo futu ada'a sədinro, shiro daraja diwo nankaro.'
58 Amma sa Nadan, kam hangal ba-a, jahil-a, karəgə cibbu-a də, fato rawanzəbero lezənadən, shiye cirinba,

karəgə kutta-a, karəgənzə cibbu-a, amma karəgə ba-a, karəgə cibbu-a safsəna, kəmbu-a kuru kənza-a badizana.
59 Nadan ye cidawu feroye-a, kaliwa Haiqârbe-a sətayin, sandiya sətayin, sandiya sətayin, kuru sandiya sətayin.
60 Shiye kamu rawanzəbe dəga darajazənyi, shi do shiga tadanzə yeyiro səragənadə, amma shiga səkə zunubi sədinro səragəna.
61 Amma Haiqâr də suro gəratəyen kamtəna, kuru shiye cirinzə kalawanzə-a mashiwanzə-aye sərana, kuru shiye Ala Kuradəga, Rahmadəga zazaksəna, kuru askəra-a sədin, kuru sambisoro Ala Kuradəga duwaro sədin kuru rojin. .
62 Shi kam sərənma də loktu-loktulan Haiqâr ro ishin loktu shi də suro gərəm dəyen dən, kuru Haiqâr dəye shiga gərzəyin. Shiye shiga njistəgə-a kuru shiro njistəgə-a wono.
63 Sa hawardə lardəwa gadelan fəlezana kəla Haiqâr the Sage dəga cezənaben, maiwa sammaso karəngəza kuru mai Sennacheribdəga zorzana, kuru Haiqâr shido bayan kəla awowaben tədinmadəga karəgənza bannazana.

BAB 4

"Shi Kaziyima Shi Sphinxbedə." Awo do Ahikar ro wazəna də. Waltənzə.
1 Sa mai Egyptbe Haiqâr-a cezənaro tawatsəgənadən, shiye cizə mai Sennacheribro wasika ruwozə, shiro nəlefa-a nəlefa-a duno-a daraja-a do nyiro musammanno məradəgənadə taksəgəna. yanyi kərawoma, mai Senakerib.
2 Wuye fato kura kate sami-a cidi-ayen gartə məradəgəna, kuru kam ilmuma, ilmuma kəlanzən zuzə wuro garzə, kuru koronyi samma jaapsə, kuru wuro haraji-a kuru cidawa adabe-a Assyriabe saa yakkəro.'
3 Daji wasikadəga zaksə Sennacheribro zuzəna.
4 Shiye gozə kərazə, viziersnzə-a, am kurawa mairinzəbe-aro co, sandiye hangalnza cizəna, nonguzana, kuru shiye zauro gəragatə, kuru futu shiye awo sədinro hangalnza cizəna.
5 Daji am kurawa-a, ilmuwu-a, am hikimawu-a, ilmuwu-a, ilmuwu-a, ilmuwu-a, am lardənzaben dasagəna sammaso-a sabkono, kuru sandiro wasikadə kərazə, sandiro wono, 'Ndu suro nyiyen . Firauna mai Masarbe ro lezə korowanzə jaapsə?'
6 Sandiye shiro, 'Ya mainde! notənyi suro mairinzəyen kam falma korowa anyi nozənyi illa Haiqâr, viziernzə-a secretarynzə-a.
7 Amma andedə, awo adəlan ilmunde ba, sai Nadan, tada yanzəganabe, shiye shiro hikimanzə-a, ilmunzə-a, ilmunzə-a sammaso səkkəna. Shiga nyiro bowone, waneye shiye kəltəram zau adəga sutuluyin.'
8 Daji maidəye Nadan bowono, shiro wono, 'Watiya adə wune, awo surodən dagənadə asune.' Nadan ye kərazənadən, shiye wono, 'Ya kəma! ndu raksə castle kate sami-a cidi-ayen garjin?'
9 Sa maidəye Nadanbe manazənadə fanzənadən, shiye zauro karəngəzəna, kuru kurisnzən cizə, suro bunduwuyen namgono, kuru Haiqârro njirtə-a njitə-a badiwono.
10 Shiye wono, 'Ya karəgənyi! Ya Haiqâr, shi do sirra-a kuru bayan-a nozənadə! woye shima nyiro, Ya Haiqâr! Ya maləm lardənyibe kuru mairinyibe, ndaran jili nyiyeyi səbandin? Ya Haiqâr, ya maləm lardənyibe, ndaro nyiro waltəyin? woe wu nyiro! jilibin nyiga bannagəko! kuru mana tada ilmu ba, jahil ba, adin ba, konga ba ye dəga kərəngəna.
11 Ah! kuru waltə Ah kəlanzəro! ndu raksə nyiro falro cin, au Haiqârdə kənəngatinro wuro hawar cin? kuru reta mairinyibe shiro cin.
12 Ndaran shi adə wuro? Ah, Haikar! nyiga falro kururo, nyiga kururo, kuru nyiga kurnotəro.
13 Ah! Ya karəgənyi kəla nyiben loktu sammason! Ya Haiqâr, jilibin nyiga cejin! kuru wuye lamarnəmdən dagənyi sai loktu lamarradəbe dajiramnzə kururo.'
14 Maidə bəne-a kawusu-a cirin. Daji sa shi swordmandəye gəratənzə-a kuru Haiqârro gəratənzə-a surunadən, karəgənzə shiro təlalaro wallono,, kuru shiye fuwunzəro karəngəzə shiro wono:
15 'Ya kəma! cidawunyiro kəlanyi kamzaro amri yiwo.' Daji maidəye shiro wono: 'Wu'a, Abu Samîk, ayi shima ayiwo?'
16 Shi kam sərənma dəye shiro wono, "Ya kəmagənyi! kaliya woso kalma kəmanzəye-a kalkalzənyiro waljiya, shiga cejin, kuru wuye amrinzə-a kalkalzənyiro cidazəna.'
17 Daji maidəye shiro wono. 'Wow nyiro, ya Abu Samîk, ayi lan nyiye amro wuga kalkalzənyi?'
18 Shi kam sərənma dəye shiro wono, "Ya kəmagənyi! shiye wuro Haiqâr-a cejinro amri cina, kuru wuye nozəna kəla shiye təmzəyinno, kuru shiro zaləm tədəna, kuru wuye shiga na laan gərgəkəna, kuru wuye kaliyanzə fal cezəna, kuru shidə kərma dəro nəlefa suro cistern, kuru nyiye wuro amro yiwomiya shiga nyiro suwudin.'
19 Maidəye shiro wono. 'Walla nyiro, ya Abu Samîk! wuga zorzəna kuru wudə kəmanzə.'
20 Shi kam kəla kəljinmadəye shiro wono, "A'a, amma kənənga kəlanzəben, ya kəmagənyi! Haiqâr də nəlefa'a kuru kənəngatə'a.'
21 Maidəye awo adəga fanzənadən, shiye awodəga tawatsəgəna, kəlanzə fəlezəna, kuru kəji fantəyen fəlezəna, kuru Haiqârdəga suwudəro amro wono.
22 Shiye kam kəla kəljinma dəro wono, 'Ya cidama tawadəbe! mananyidə jirero waljiya, nyiga galiwuro sədin, kuru darajanəmga sawa'anəm sammabe'a kozənaro sədin.'
23 Shi kam sərənma dəye kəji fanjin hatta fato Haiqâr ye dəro lewono. Shiye cinna gərəmtəbedə kazə, kuru sədiya Haiqârbe namzəna, Alaga zazakcin, kuru shiro askərjin.
24 Shiye shiro gərzəna, 'Ya Haiqâr, wuye kəji fantə kura-a, kəji fantə-a, kəji fantə-a suwudin!"
25 Haiqâr ye shiro wono, "Hawar ayi, ya Abu Samîk?" Shiye shiro awowa Firaunabe sammaso badiramlan səta datəgəramro suwudəna. Daji shiga gozə maidəro lewono.
26 Sa maidəye shiga curonya, shiga suro kəlanzəben kara, kuru kundulinzədə dabba karaabe yeyiro kuruwuro wurazəna, kuru gərəmnzədə alama gərəm kawuye yeyiro wurazəna, kuru tiyinzədə bərbərlan kadawu, kuru launu

fuskanzəbe faltəna kuru sərəna kuru kərma dəro buwu yeyiro walzəna.
27 Maidəye shiga kururo karəgənzə cizəna, kuru təmmaro cizə shiga gərzə, shiga gərzə, kuru shiga gərzə kuru wono: ‘Allaro ngəlaro! shi do nyiga wuro waltə suwudənadə.’
28 Daji shiga njilarzə kuru njistəgə. Shiye kazəmunzə sətuluwu, sərənno sərəna, kuru shiro zauro ngəlaro sərəna, kuru shiro arzənyi kada sərəna, kuru Haiqârro sərəna.
29 Daji Haiqâr ye mai dəro wono, ‘Kəma mai dəga kənəngatə! Adə shima cida duli dunyabewo. Wuye kəska palmye ciwuna shiro letəgəro, kuru shiye shitilan dungo, kuru wuga cidiro səkəna.
30 Amma, ya Kəma! tunda wuye nyiro fəlezəna dəro, wande nyiro zaləmtəro gənyi! Maidəye shiro wono: ‘Allahro albarka, shi duwo nyiro kanjimarinzə fəlezənadə, kuru nyiro zalumtənadə nozəna, kuru nyiga cezəna kuru nyiga cezənaro səkkənadə.
31 Amma njim kasalaye kawudowaro lenəmin, kəlanzəga fəlezə, kuru njimnəm kamzə, kuru kazəmuwanzəga falzə, kuru kawu fiyakkəro kəlanəmga amuse dimin, kəlanəmro awo ngəla dimin kuru kəndaramnəm-a launu fuskanəm-a ngalwojin waneye nyiro waljin.'
32 Daji maidəye kazəmu zauro zaudə cizə, Haiqârro səkkə, Haiqârye Alaro askəra cina, maidəro njilarzə, kuru nanzəro lewono, kurnotə-a, Ala kuradəga zazaktə-a.
33 Am fatonzəbe shiga kəji fanzayin, kuru sawagənzəga kuru am shiga kənəngatəna dəga fanzana sammasoye kəji fanzayin.

BAB 5

Watiya "riddles" ye də Ahikar ro fəletəna. Tadawadə kəla eaglesben. "Maara" buro salakbe. Egyptro letə. Ahikar, kam hikimabe kuru shiye awo kasuduwaye mbeji. (Aya 27).
1 Shiye futu maidəye shiro gulzənadəga sədin, kawu fiyakkəro napkono.
2 Daji kazəmu shiro gayest gultində səkkə, maidəro fəlangzə, kalwanzə-a ngawonzə-a fuwunzə-a, kurnotə-a, kurnotə-a.
3 Amma tada yanzəganabe Nadandə awo wakazənadə asuzənadən, ritə-a njitə-a shiga sətana, kuru hangalnzə bannatəna, awo sədinma nozənyi.
4 Haiqâr ye shiga suruna lan, mai dəro gagə shiga salamzəna, kuru shiye salamzəna, kuru shiga kəlanzən napsəna, shiro wono.
'Ya Haiqâr ngəlama! wasikawa anyi, mai Masarbe andero zuzənadə wune, ngawo nyiga cezənaro fanzənayen.
5 Sandiye andega zorzana kuru andega gərzana, kuru am lardəndebe kada haraji mai Masarbe andero məradəzənadəro rizana nankaro Masarro sowosa.
6 Daji Haiqâr ye wasika dəga gozə kərazə awo suronzən dagəna dəga asuwono.
7 Daji shiye maidəro wono. ‘Wande gəratənyi, ya kəmagənyi! Wuye Masarro leyin, kuru ja’awuwa Firaunaro waltəgəmin, kuru shiro wasika adə fəleyin, kuru shiro kəla harajiben ja’awuwa yikin, kuru am duwo sozana sammaso waltəyin; kuru wuye watəmanəmma nongu-nonguro sədin bana Ala Kamboben, kuru kəji mairinəmbe nankaro.’
8 Sa maidəye Haiqâr lan mana adə fanzənadən, zauro kurnotəna, kuru karənzəye fəlezəna, shiro nəmngəla fəlezəna.
9 Haiqâr ye mai dəro wono: 'Kawu fiyakkəro wuro loktu gana laa yike, koro adəga wuzənaro kuru shiga ngalwotəgəro.' Kuru maidəye awo adəga izinzəna.
10 Haiqâr ye fatonzəro lezə, barama so dəro gərəm indi sətayin ro amri cina, kuru sandiye sandiya sətayin kuru shiro sawudin: kuru shiye am gərəm sandiro gərəm indi sətayin ro amri cina, falnzawoso . kuruwu duwu indi, kuru shiye kafintawadəga suwudə kuru sandiro sanduwu kura indi sadə, kuru sandiye adəga sadəna.
11 Daji shiye tada indi gozə, kuru yimwoso tada dimibe sada'a kuru kawu-a tada-adəga kəmbu-a, kuru tada-adəga ngawo kawu-aben fəlezayin, kuru sandiya kəltəram duno'alan kəlzəna, kuru jedə shinzaro kəlzəna . suro njiyedən, kuru sandiya gana-ganaro samiro fəlezayin, nəmcintə cubits mewuyero, hatta sandiye ngalwoza kuru ilmuza; kuru sandiye suro gərəmdəben gərzayin hatta samiro lezayin; boys də ngawonza lan kara. Daji sandiya kəlanzəro gozəna.
12 Sa Haiqâr ye məradənzə galtəna surunadən, tadadəro wono, sa sandiya samiro gozaiya, sandiye kalla ngəwuro fəlezayin, wono.
13 'Andero kulun-a kawu-a suwudə, mai Firaunaro fato kura garnyen, andedə cidanyi.'
14 Kuru Haiqâr də ngaltema sandiya allamtə-a kuru sandiya ngalwotəgə-a sədinba hatta sandiye awo mowonjinma (nzundu) nazaanaro.
15 Daji sandiya kolzə maidəro lezə shiro wono, ‘Ya kəma! cidadə futu nyiye raayinzaro tamotəna. Wuga ciwune, awo ajabbadə nyiro fəleyinro.'
16 Daji maidə cizə Haiqâr-a napsana kuru na kuraro lezə kawu-a tada-adə-a suwudə, kuru Haiqârye sandiya təkə kuru sandiya samiro kolzəna suro njiyedən, kuru sandiye kalla ngəwuro fəlezayin. shiye sandiro gulzəna. Daji sandiya kəlanzəro gozə nanzaro gənawono.
17 Maidə-a am shiga kəlzanadə-adə ajabbaro ajabbanza, kuru maidəye Haiqâr-a kate shimzəyen nzəmbozə shiro wono, ‘Lenəmin, ya kərawonyi! Ya mburshe mairinyibe! Egyptro lezə korowa Firaunabe jaapsə kuru duno Ala Kamboben shiga kənasarzə.’
18 Daji shiga fajerra, sojanzə-a, sojanzə-a, duli gana-a, kawu-a, na Masarbedəro leza. kuru sa shiye sətana dən, shiye lardə maibe dəro walzəna.
19 Am Masarbeye Sennacheribye kam laa suro majalisnzəyen Firauna'a manazəro kuru korowanzə jaaptəro zuzənadə nozanadən, hawardə mai Firaunaro cado, kuru shiye am majalisnzəye laa zuzə shiga fuwunzəro sadə .
20 Shiye isa Firaunaro lezə, shiro njilarzəna futu maiwaro njilartəyin yeyi.
21 Shiye shiro wono: ‘Ya mai! Mai Sennacheribbedə nyiga nəlefa-a duno-a, daraja-a lan səsangəna.

22 Shiye wuga zuzəna, shi duwo kaliyanzə faldə, nyiro korowa jaaptəro, kuru awo məradənzə sammaso galtəro, sau nyiye kam mainyiro kam laa nyiro fato kura garjinma matəro zuzəna. sami-a cidi-a.
23 Wuye bana Ala Kambobe-a, nəmngəlanzə-a, duno mainyibe-alan, futu nyiye raamnəmro garjin.
24 Amma, ya mainyi! awo do surodən gulzanadə kəla harajiwa Egyptbe saa yakkəro--kərmadə nəmkəre mairibedə nəmadal zauro dunowa, kuru nyiye kənasartəma kuru muskonyiye nyiro jaawuwa yiwoye ilmu ba, daji kəma maidəye nyiro haraji do bayanzana də.
25 Korowanzə jaapkənaro waljiya, awo gulzənadə maidəro zuwumin.’
26 Sa Firaunaye mana adəga fanzənadən, shiye təlamzədəga gərzəna kuru kəjiro təlamzədəga gərzəna.
27 Mai Firaunaye shiro wono, “Ya kam! sunyi ayi?' Shiye wono, 'Cidamanzə Abiqâm, kuru wudə ant gana ant mai Sennacheribbe.'
28 Firaunaye shiro wono, “Kəmanzəye kam darajanzə nyiga kozəna bawo, shiye wuro nji gana laa zuzəna, wuro jaaptəro, kuru wuga zandetəro?”
29 Haiqâr ye shiro wono, “Ya mai! Wuye Ala Kambodəro awo kəlanzən mbejidəga galtəro, sau Allahdə dunowa'a duno'adə'a tuskajin.'
30 Daji Firaunaye Abiqamro fato dawarza shiro kəmbu-a, da-a, awo kənzabe-a, awo shiye məradəzəna sammaso-a sadəro amro wono.
31 Ngawo kawu yakkəyen, Firaunaye kazəmu kəla kəltəram-a kime-a səkkə, kurisnzən namgono, kuru am kurawa mairinzəye sammaso muskonza kəlzana, shinza kəlzana, kəlanza kəlzana.
32 Firaunaye Abiqâm'a gotəro zuzəna, shiro fəlezanadən, shiye fuwunzən njilarzəna, kuru fuwunzən cididə'a njizəna.
33 Mai Firaunaye shiro wono, “Ya Abiqâm, wudə ndu yeyi? kuru am kurawa mairinyibedə, nduro samunnam?'
34 Haiqâr ye shiro wono, 'Ya kəmanzə, nyidə awo sandi Bel yeyi, kuru am kura'a mairinzəyedə cidawunzə yeyi.'
35 Shiye shiro wono, 'Lene, baliro waltəne.' Daji Haiqâr ye futu mai Firaunaye shiro amrzəna yeyiro lewono.
36 Wazənazə dən, Haiqâr ye Firauna ro lezə, ngənəktə, mai dəro gərzə dawono. Firaunaye kazəmu kime sətana, am kurawadə kazəmu bəl sətana.
37 Firaunaye shiro wono, ‘Ya Abiqâm, wudə ndu yeyi? kuru am kurawa mairinyibedə, nduro samunnam?'
38 Abiqâm ye shiro wono, “Ya kəma! nyi kəngal yeyi, kuru cidawunzə ye njinzə yeyi.’ Firaunaye shiro wono, “Lene fatonəmro, baliro na adəro walne.”
39 Daji Firaunaye Courtnzəro kazəmu bəl sadəna, kuru Firaunaye sandiyeyi kazəmu səkkə kuru kursinzən namzəna, kuru Haiqâr gozaro amri cina. Shiye gagə fuwunzən namgono.
40 Firaunaye shiro wono, “Ya Abiqam, wudə ndu yeyi? kuru am kurawanyi, nduro samunnam?'
41 Abiqâm ye shiro wono, “Ya kəma! nyi kəmballa yeyi, kuru am kura’a də dunyawa shillewuwa yeyi.’ Firaunaye shiro wono, “Lene, baliro nankaro lenəmin.”
42 Daji Firaunaye cidawunzəro kazəmu launu kadaye səkkə, Firaunaye kazəmu red velvetye səkkə, kuru kursinzən namzə, kuru sandiro Abiqâm goza amro wono. Shiye gagə, shiro sujudəna.
43 Shiye wono, “Ya Abiqâm, ndu yeyi? kuru askərranyi, nduro samunnam?' Shiye wono, ‘Ya kəma! nyidə kəntawu Aprilbe yeyi, kuru askərranzə kambilnzə yeyi.'
44 Maidəye awo adəga fanzənadən, zauro kurnotəna, kuru wono, ‘Ya Abiqâm! buro salakkin wuga awo kənzabe Belro rataltəgəma, kuru am kurawanyiga cidawunzəro rataltəgəma.
45 Kuru kən indimidə wuga kəngalro rataltəgəma, am kurawanyiga kəngalro rataltəgəma.
46 Kuru loktu kən yakkəmedən wuga kəmballaro rataltəgəma, am kurawanyi dunyawa-a shillewuwa-aro rataltəgəma.
47 Loktu kən diyaumedən wuga kəntawu Aprilbe-a, am kurawanyi-a kambilnzəro rataltəgəma. Amma kərma dəro, ya Abiqâm! wuro gulne, mai Sennacherib, shidə ndu yeyi? kuru am kurawanzə-a, nduro sandiya samən?'
48 Haiqâr ye kowo kura lan sərəna, kuru wono: ‘Wuro cintəgənyi kəla shi mai dəga kuru nyiye kəla kurisnəmben namtəma dəga. Amma shilan ciwune, mainyidə nduro samunnam kuru am kurawanzə nduro samunnamro nyiro gulnge.’
49 Shi Firaunadə, təlamzəye nəmkərawunzə-a, nəmkərawunzə-aye sha hangalzə gozəna. Daji Firaunaye kursinzən cizə, fuwu Haiqârben dazə, shiro wono, 'Kərmadə wuro gulne, maidə nduro samənzəna-a, am kurawanzə-a, nduro samənzəna-a asutəro.'
50 Haiqâr ye shiro wono: ‘Kəma də shima Ala samibewo, kuru am kura’anzə də sandima fərəm-a kuru fərəm-a, kuru sa shiye səragəna də karuwa sərən kuru nji samibe sərən.
51 Shiye fəramro amri cina, kuru fəramzə fəlejin, kuru kəngaldəga rozəna, kuru shiye nurnzə cinba, kuru kəngal-a shillewuwa-a, kuru sandiye dərizayinba.
52 Kuru shiye karwadəga amro cina, kuru shidə fəlejin kuru nji samibe fəlangjin kuru shiye kəntawu Aprilbedəga təmzəna kuru kambilwanzə-a fatowanzə-a bannazəna.’
53 Sa Firaunabe bayan adəga fanzənadən, shiye zauro hangalnzə cizəna, kuru zauro gəratənzədə sərəna, kuru shiro wono: ‘Ya kam! wuro jire gulne, kuru nyima jireyero wuro nozə.'
54 Shiye shiro jire gulwono. 'Wuma Haiqâr ruwoma, majalisa mai Sennacheribbe shiro kurawo ba, kuru wuma wazirinzə kuru Gomna mairinzəbe, kuru Chancellornzə.'
55 Shiye shiro wono, “Kam adəlan jire gulləma.” Amma andeye kəla Haiqârben fanyena, shi mai Sennacheribdə shiga cezəna, amma nyidə alamaram kənəngatəma kuru kəlewanzəa.'
56 Haiqâr ye shiro wono, 'Aa, adəma, amma Allahro ngəlaro, shido awo gərəgatadəga nozənadə, sau kəma maidəye wuga cezəro amariya cina, kuru shiye kawuli am gərəmtəwube dəga kasatsəna, amma kəma dəye wuga cezəna. wu, kuru kam shiro tawatsəgənadə albarkatəna.’

57 Firaunaye Haiqârro wono, 'Lene, baliro nankaro lenəmin, kuru kawuli laa ngaltema am kurawanyibe-a am mairinyibe-a lardənyibe-a lan fanzənyidə gulne."

BAB 6

Ruse də kənasartəna. Ahikar ye korowa Firaunabe sammaso jaapkono. Tada'a kəla eaglesben dasagənadə sandima datəgəram yimdəbewo. Wit, suro kitawuwa kureben ngəwuro təbandinbadə, suro Aya 34-45ben fəletəna.
1 Haiqâr ye fatonzəro lezə, wasika ruwozə, shilan awo adəga gulzəna.
2 Mai Asyribe Senaherib lan. Nineve-a Firawuna mai Masarbe ro.
3 'Salam nyiro, yanyi! kuru awo andeye nyiro notənadə shima yanzəganadə yanzəgana məradəzəna, kuru maiwa kamanzabe, kuru təmanyi na nyiben shima dinar talent yar laar wuro sarzəyin, sau shidə kəmbu nankaro məradəgəna. askərra laa, sandiro bayantəro. Kuru ngawo loktu gana laayen shiga nyiro zuwumin.'
4 Daji wasikadə kəlzə, wazənanzə Firaunaro cina.
5 Sa shiye awo adəga surunadən, shiye hangalzə cizəna, kuru shiro wono, 'Haiyaro, ngaltema awo jili anyi na kam laayen fanzənyi.'
6 Daji Haiqâr ye shiro wono, 'Haiyaro, adə shima kusuwu do mainyiro təkənawo.'
7 Firaunaye awo adəga kasatkono, wono, 'Ya Haiqâr, shidə shima nyiyeyi, maiwaro cida diwolan jire.
8 Ala do nyiga hikma lan kamilro sədənama, kuru nyiga falsafa-a kuru ilmu-a lan zayezənadə, shima albarkawo.
9 Kuru kərmadə, O Haiqâr, awo andeye nyilan məradəgənadə gafsəna, shidə shima fato kura kate sami-a cidi-ayen gartə.'
10 Daji Haiqâr ye wono, 'Fərtədə shima kəngawo. Wuye nyiro castle garngin futu nyiye ragəma-a kuru karno-a; amma, Ya kəma, andero lime-a, kawu-a, tolo-a, cidawu-a dawarjin, kuru gartəmaso ilmuwu mbeji, sandiye nyiro futu nyiye ragəmaro garzayin.'
11 Maidəye awo samma shiro dawarzəna, na kuraro leza. Haiqâr-a dulinza-a shiro isa, kuru shiye ngərəwu-a kuru duli gana-a sərəna; maidə-a am kurawanzə-a samma leza bərnidə samma sabtana, awo Haiqârye sədin dəga kururo.
12 Daji Haiqâr ye suro ngərəwuwa dəyen sərəna, kuru sərən dəga sərəna, kuru gərəm dəga suro ngərəwu dəyen sərəngəna, kuru sandiya suro samiben sərəna. Sandidə samiro fəlezayin, hatta kate sami-a cidi-ayen kasharu.
13 Tadadəye kalla ngəwuro fəlezayin, 'Brick-a, tolo-a, fato maibe gartəro, andeye awo laa sədinbaro dagəna!'
14 Jamadəye ajabbanza, hangalnza cizəna, kuru ajabbanza. Maidə-a am kurawanzə-adə ajabsana.
15 Haiqâr-a cidawunzə-a cidawudəga zortə badizana, kuru askərra maibedəro zorzana, sandiro, 'Cidawu ilmuwudəro awo saragənadə suwudə, cidanzaro sandiya daftənyi.'
16 Maidəye shiro wono, "Nyidə zoli; ndu raksə awo laa na cintəro suwudin?'
17 Haiqâr ye shiro wono, "Ya kəma! jilibin castle samilan gartin? kuru maidə nanzən mbejiro wallono-a, ca castle kada yim fallan garjin.'
18 Firaunaye shiro wono, 'Lene, Ya Haiqâr, na naptəramnəmro, napne, sau andeye fato kura gartə kolnyen, kuru baliro wuro isayin.'
19 Daji Haiqârdə nanzəro lezə, wazənanzə Firaunaro fəlewono. Firaunaye wono, Ya Haiqâr, hawar jilifi fər kəmanzəye mbeji? Sa shiye lardə Assyria-a Nineveh-a lan gərjiya, kuru ferondeye kowonzə fanzaiya, sandiye tadanza gərzayin.'
20 Sa Haiqâr ye mana adə fanzənadən lezə ngambe gozə, shiga təkə kuru shiga zortə badiwono hatta am Masarbeye fanzana, kuru leza maidəro gulzana.
21 Firaunaye Haiqâr-a gotəro zuzə shiro wono, 'Ya Haiqâr, ayi nankaro dabba shimadəga zortə?'
22 Haiqâr ye shiro, kəma mai! haiyaro shiye wuro awo laa shawa sədəna, kuru shiro gərəmtə-a kuru gərəmtə-a sədəna, sau mainyi Sennacheribdə wuro gərəm ngəla cina, kuru shidə kowo jireye dunowa kuru awa kawusube-a bənebe-a nozəna.
23 Ngamdə bənyedən cizə kəlanzə kamzə lewono, kuru dalil awo sədənadə nankaro shiga zortəgəna.'
24 Firaunaye shiro wono, 'Ya Haiqâr, awowa anyi sammason wuye ruwonyi kəla nyidə ngəliro waljin kuru suro cidanzəyen kara, sau kate Masar-a Nineveh-ayen parasangs fiyakkə-usku mbeji, kuru jilibin shiye bəne adəlan lezə kamzəna. kəla cockbedə kuru waltə?'
25 Haiqâr ye shiro wono, "Ya kəma! Kate Masar-a Nineveh-ayen nəmcintə jili anyi mbejiro waljiya, jilibin fər maibedə fər maibedə fəlejin kuru tadanzə fəlejin? kuru jilibin kowo fərdəye Masarro lejin?'
26 Firaunaye awo adəga fanzənadən, Haiqârye korowanzə jaapsənadə nowono.
27 Firaunaye wono, 'Ya Haiqâr, wuye nyiro nji kəmaduwube sədin.'
28 Haiqâr ye shiro wono, "Ya kəmai mai, amro njistəgə suro gənatəramdən njittəgəro amro njistəgəro."
29 Daji Haiqâr ye ngawo fatobero lezə, suro ci kəmaduwubedən bəlaa fəlezə, kuru muskonzən kattiye muskonzən gozə, katti kəmaduwube, kuru sa kəngal tambinro, bəlaadəro gagənadən, tartəgəna. katti suro kəngalben hatta shidə alama njiro tətandəna yeyiro wallono.
30 Haiqâr ye wono, 'Cidawanzəro amri yiwo, zar anyi goza, kuru loktu ndaso yayi nyiye ragəma, wuye nyiro lagə sandiyeyi sədin.'
31 Firaunaye wono, 'Ya Haiqâr, andeye na allan kawu ngərəwube mbeji kuru shidə namtəna kuru wuye nyiro sərən.'
32 Daji Haiqâr ye shiga wuzəna, kuru kawu gade səbandəna.
33 Shiye Firaunaro wono, 'Ya kəma! Wudə diya: kuru kare cidabe ba.
34 Amma wuye nyiro shoemakersnəm adinmasoro amro amro gərəmtəgəro ragəkəna, kawu adəlan gərəm kamza, kawu gərəmdəga sədinro.'

35 Daji Firauna-a am kurawanzə-a sammaso kasudu goza. Shiye wono, 'Allah kuradəro albarka, shi duwo nyiro ilmu-a ilmu-a cinadə.'
36 Sa Firaunaye Haiqâr ye shiga kənasarzəna dəga suruna dən, kuru shiro ja'awuwanzə dəga waltəgəna dən, shiye suro loktu dəyen kəji fanzəna, kuru shiro haraji saa yakkəye səmowo, kuru Haiqâr ro sagədəro amro wono.
37 Shiye kazəmuwanzə cizə Haiqâr-a, askəranzə-a, cidawunzə-aro səkkə, kuru shiro kungəna bəlawurobedə cina.
38 Shiye shiro wono, 'Lene nəlefalan, ya duno kəmanzəbe-a, nəmkura Liyitanzəbe-a! Sultans laa mbeji? mai Sennacheribro salamtənyi yiwo, kuru shiro futu shiro kazəyiya zuzənadə gulne, sau maiwadə awo ganalan kəji fanzayin.'
39 Daji Haiqâr cizə, musko mai Firaunabedə nzəmbozə kuru cidi fuwunzən nzəmbozə, kuru shiro duno-a, gotəgə-a, nəmngəwu-a suro gənatəramnzəyen səmowo, kuru shiro wono, 'Ya kəma! Wuye nyiro məradəngəna kəla am lardəndebe falma suro Masarben gənazənyiro.'
40 Firaunaye cizə, suro laiya Masarben, am Assyriabe-a Ninevehbe-a falma suro lardə Masarben gafsənyi, amma Haiqâr-a lezayinro bayanzana.
41 Daji Haiqâr ye lezə mai Firauna'a lezə, lardə Assyria-a Nineveh-a yero lewono. kuru shilan arzənyi kada mbeji kuru arzənyi kada mbeji.
42 Sa hawardə mai Sennacheribro Haiqâr ishinro nazənadən, shiye shiga kəla kəltəro lewono kuru zauro shiro kəji fanzəna kuru shiga njimzəna kuru shiga njimzəna kuru shiro wono, 'Welcome home: Ya kinsman! yanyi Haiqâr, duno mairinyibe, kuru mburshe mairinyibe.
43 Awo nanyilan məradənəmma dəga məradənəm, reta mairinyibe-a kuru awowanyibe-a məradənəma yayi.'
44 Daji Haiqâr ye shiro wono, 'Ya kəma mai, sambisoro kənəngatə! Ya kəma mai, nəmngəla fəlezə! Abu Samîk ro, sau kənənganyidə musko Alaben kuru muskonzən kara.'
45 Daji mai Senacheribbe wono, "Daraja nyiro, ya Haiqâr kərawonyi! Wuye tasha Abu Samîkbedə kam kashagəma Privy Councillorsnyi sammaso-a am kərawonyi-a kozənaro sədin.'
46 Daji maidəye shiga koro badiwono futu shiye Firauna'a kəlzanadə, buro salakkin nadən səta har shiye fuwunzən lezənadəro, kuru futu shiye korowanzə samma jaapsənadə, kuru futu shiye harajidə nanzən səbandənadə, kuru awowa faltənadə'a. kazəmu-a kuru awowa sadəna-a.
47 Mai Sennacherib ye zauro kurnotəna, kuru Haiqâr ro wono, 'Awo suro haraji adəyen səraanadə gone, sau awo samma muskonzən mbeji.'
48 Kuru Haiqâr mid: 'Maidə sambisoro kənəngatə! Wuye awo laa məradənganyi amma nəlefa kəma maibe-a kuru nəmkuranzə gozəgə kotə-a.
49 Ya kəmagənyi! ayi raksə arzinyi-a awo gade-a lan sədin? amma nyiye wuro nəmngəla fəlejiya, Nadan, tada yanzəganabedə wuro cin, awo shiye wuro sədənadə shiro njistəgəro, kuru buzə wuro cin kuru wuga surodən baro sədin.'
50 Mai Sennacheribbe wono, "Shiga gone, shiga nyiro cenyi." Haiqâr ye Nadan, tada yanzə feroye dəga gozə, muskonzə suye sərəna, kuru shiga fatonzəro sərəna, kuru shilan sərən kərau səkə, kuru shiga sərən sərəna, kuru ngawo shiga sərənaben shiga gərzəna. suro njim sələmlan, batau na cidabe dən, kuru Nebu-hal dəga kəlanzən səliwu ro səkə shiro burodi-a nji gana-a sambisoro cin.

BAB 7

Misalwa Ahikarbe shilan ilmu tadanzəbe tamozənadə. Samunnam ngəla. Ahikar ye tada dəga su ngəla-ngəla lan bowono. Na allan hawar Ahikarbe dawono.
1 Sa Haiqâr ye gayin au suluyin lan, Nadan, tada yanzəganabe dəga zorjin, shiro hikma lan guljin.
2 'Ya Nadan, tadanyi! Wuye nyiro awo ngəla-a kuru ngəla-a sammaso sədəna kuru nyiye wuro awo shawa-a kuru batti-a kuru kam cejin-a sədəna.
3 'Ya tadanyi! suro proverbsben gulzana: Kam səmonzən sədinbadə, shiga dawunzən sədin.'
4 Nadan ye wono, "Abiro wuro gəratəgəma?"
5 Haiqâr ye shiro wono, 'Sau wuye nyiga səkəna, kuru nyiro ilmu səkəna, kuru nyiro daraja-a kuru daraja-a səkəna kuru nyiga kura səkəna, kuru nyiga ngəlaro səkəna, kuru nyiga nanyiro gənazəna kəla nyima waratanyiro waltəro. dunyalan, kuru wuga cejin kuru wuro banna-a sədin.
6 Amma Kəma dəye nozəna kəla wuro zaləm tədəna dəro, kuru shiye wuga kareya do wuro gənazəna dən sətayin, sau Kəma dəye karəgə kərənna sərəna dəga sətayin, kuru kəma dəga sətayin.
7 Ya tadanyi! nyi wuro scorpion yeyiro wallono, shido sa ngərəmro gərjiya, shiga sərənma.
8 Ya tadanyi! nyidə alama gazelle yeyi shidoni fərtə madderbe zəwinma, kuru shiye wuga kuro səra kuru baliro fərtənyidən gərazayin."
9 Ya tadanyi! shi kam do sawanzə'a yazənaro loktu winterbedən; nji amusu gozə shiro fərzəna.
10 Ya tadanyi! shidə wuro kam do kawu gozə, samiro gərzə, shilan Kəmanzəro gərzəyin yeyiro wallono. Kuru kawudə fəlezənyi, kuru samiro lezənyi, amma shidə dalil zortə-a zunubi-ayero wallono.
11 Ya tadanyi! ca wuga darajatə-a darajatə-a kuru kalmanyi-a kərtəgə-adə ca nyima waratatəma kuru kərmainyiga kərmaitəma.
12 Ya tadanyi! notənyi shi nzəri kəribe au godubedə mita mewuro waljiya daraja fərbedəga karəngəjinba shidə silk yeyiro waljiyaye.
13 Ya tadanyi! Wuye təmangəna kəla nyima waratanyiwo loktu kərmunyiben; kuru nyiye nəmkəskəlinəm-a nəmkəlanəm-aye wuga cejinro səraana. Amma Ubangijiye wuga dawarinəmlan sətagəna.
14 Ya tadanyi! nyi wuro tarp do kəla dunghill yen gənazana yeyiro wallono, kuru sparrow ye isə tarp do kəla bunduwuyen gənatəna dəga səbandəna. Kuru shi sparrowdəye suro trapdəben wono, "Ayi sədin?" Trapdəye wono, "Wuye na allan Alaro duwaro dikin."

15 Kuru larkdəye shiga ciworo, "Katakau jilifi suro njiyen gotənadə?" Trapdəye wono, "Adə kəska oakbe gana shilan loktu salaben letəgənadə."
16 Larkdəye wono: "Kuru awo cinyidən dagənadə ayi?" Said the trap: "Adə burodi-a kəmbu-a doni nguwuwa-a talaawa-a doni nanyiro isayinma sammaro gotənadə."
17 Larkdəye wono: "Kərmadə raksə fuwuro lezə kəmbu buwo, kəla nguwuro nguwuro?" Kuru shi trapdəye shiro, "Futuro gəmgəne." Kuru larkdə shiro karəngəzəna, waneye kəmbu.
18 Amma trapdə cizə larkdəga dawunzən sətana.
19 Shi larkdəye sərənno, "Adə burodinəmro waljiya, Allahdə sadaka-a kuru kəndowanəm-a səmoyinba."
20 Kuru shi adə shima njimnəm-a sala-a, Allahye njimnəm-a sala-adə kasatsənyi, kuru Allahye awo ngəla nyiro sədinmadə kamiljinba."
21 Ya tadanyi! nyi wuro (as) bəndi do bəndi-a sawa-a sədinma, kuru bəndidə loktu laaro fuwu bəndidəyen lejin; yim faldə bəndidə kəla njiyedən fəlangzə shiga zəwuna.
22 Ya tadanyi! shidə wuro suro laamaben dagənama yeyiro wallono, sau shidə awo laaro faidajinba, amma laamadəga bannajin kuru shiga nzəliwo.
23 Ya tadanyi! kam laama ngal mewu sərəna yeyi, kuru loktu kərəmye səbandəna dən, cizə sərən, sərən, sərən, kuru sərən, kuru sərən, kuru sərən mewu ro walzəna. ngaltə, kuru kəmanzəye shiro wono: "Ya nyi awo kəlado! nyi wurazənyi kuru nyi fulutənyi."
24 Ya tadanyi! nyi wuro nji njibe suro zawaben təkəna yeyiro wallono, shiye raksə kəlanzə sətayinba, amma nji njibe dəga bowono, shiye kəlanzəga njiro təkənaro.
25 Ya tadanyi! nyi wuro kəri amusuyeyi kuru fato suro njiye ro lezə njimzəro lezəna yeyi.
26 Sa shidə gərzəna dən, shiye sandiro gərzə badiwono, sandiye shiga duwaza, shiga gərzayin, sandiga gərzənyiro.
27 Ya tadanyi! nyi wuro godu do am ngəla-ngəla-a suro njim kasalaye dəro lezəna yeyi, kuru sa njim kasalaye dəlan suluwuna dən, bəla kadawuye suruna kuru shiye sədiyaro lezə suro dəlan gərzəna.
28 Ya tadanyi! nyi wuro kanyi do sawa'anzə'a kəllata yeyi, kuru shiye kəlanzə'a sətayin ba.
29 Ya tadanyi! kəri do baranzən kəmbu tədənyidə kəmbu kawuye ro waljin.
30 Ya tadanyi! musko do cidajinba kuru barejinba kuru (shi do) nəmngəla-a kuru dawari-a sədinba də, suro kəlanzəben kamtin.
31 Ya tadanyi! shim do nur turinba də, ravens soye shiga sərən kuru sərən.
32 Ya tadanyi! nyidə wuro kəska doni dalaminzə kamzayin yeyiro wallono, kuru shiye sandiro wono, "Awo laa muskonzən ba maa, tawadəro raknəm wuga kamjinba."
33 Ya tadanyi! nyidə ngambe yeyi shiro gulzana: "Nzəliwo koltə hatta nyiro sartə dinarbe diyen kuru nyiro shiwur-a almond-a kəmbu."
34 Shiye wono, "Wuye cida bawanyi-a yanyi-aye njesənyi."
35 Ya tadanyi! nyi kadi do kəla kəska kaliyen lezəna yeyi, kuru wolf sandiya curo kuru wono, "Batti kəla battiyen, kuru kam do sandi indiso'a kozənaro battidə shima sandi indiso'a fəlezə."
36 Kadidəye kəridəro wono, "Tamiwa-a, kanyiwa-a, dimiwa-a dəwo kənənganəm sammason zəwunadə, sandiya babanza-a, yanzaso-aro kalakcin ra waltəgənyi?"
37 Wolfdəye wono, "A'a." Kadidəye shiro wono, "Ngawo kəlanzəben nyima andero battiwo."
38 Ya tadanyi! Wuye nyiro kəmbu ngəla səkəna, nyiye burodi harrata səkənyi.
39 Ya tadanyi! Wuye nyiro nji shiwurbe cina. kənza-a kuru syrup ngəla-a, kuru nyiye nji baramdəbe wuro kənzaro cinyi.
40 Ya tadanyi! Wuye nyiro ilmu gultəgəma, kuru nyiro gəratəgəma, kuru nyiye wuro gərəmtəram latəgəma kuru wuga gərəmtəgəma.
41 Ya tadanyi! Wuye nyiga tarbiya ngəlan sərəgəna kuru nyiga cedar kuruwu yeyiro sərəgəna; kuru nyiye wuga gərzəna kuru wuga gərzəna.
42 Ya tadanyi! wuye təmangəna kəla nyiyen, nyiye wuro fato kura garnəmin, wuga suro dəlan watəma-a wuga gərəmtəro, kuru nyiye wuro kam suro cidiben rəptəna yeyiro wallono; Amma Ubangijiye wuga kanjimarinzəro fəlezə, wuga nəmzalumnəmdən cezəna.
43 Ya tadanyi! Wuye nyiro awo ngəla sədin, kuru nyiye wuga diwi-a kuru watə-a sədəna, kuru kərma dəro wuye shimnəm sərənəm, kuru nyiro kəriwuro kəmbu dikin, kuru təlamnəm kamtə, kuru kəlanəmma sərənəm sərən. kuru nyiro awowa ngəla-ngəla sədinma dəga sədin.'
44 Nadan ye mana adə suro awanzə Haiqâr yen fanzənadən, shiye wono: 'Ya awanzə! ilmunəmlan wuga sədin, kuru wuga zunuwunyiga gawurzəwune, sau nduwo wuga sədinma, au nduwo nyiyeyiga gawurjinma mbeji?
45 Wuga kasatne, ya awanyi! Kuwadə wuye fatonzən cidayin, kuru fərnəmga fərayin kuru bunduwu fewanəmye fərayin, kuru diminəmga kəmbuyin, sau wudə kam shatanzə kuru nyidə kam adil: wudə kam aiwuma kuru nyima kam gawurtəmawo.'
46 Haiqâr ye shiro wono, 'Ya tadanyi! nyidə kəska njilan tada badə yeyi, kuru kəmanzəye shiga kamtəro səraana, kuru shiro wono, "Wuga na gadero gonəmin, kuru tada sədinbaro waljiya, wuga kamtə."
47 Kəmanzəye shiro wono, "Nyi suro njiben dagənamadə, tada səbandənyi, jilibin tada səbandəmin, na gaden kara?"
48 Ya tadanyi! nəmkura kawubedə nəmkura kawubedəa kozəna.
49 Ya tadanyi! sandiye wolf dəro gulzana, "Dimi dəga cintəgəne, bərbərnza dəye nyiro awo laa sədin ba." Kuru wolfdəye wono, "Cam dimibedə shimnyiro ngəla."
50 Ya tadanyi! sandiye wolf dəga maarantaro lezayin kəra səliwo nankaro kuru shiro, "Say A, B." Shiye wono, "Dimi-a kanyi-a suro kararrawanyiben" wono.
51 Ya tadanyi! sandiye bunduwudəga tewurdən gənaza shiye cukkuro, kuru kəlanzəga suro bərbərben fəletə badiwono kuru kam falye wono, "Shiye kəlanzəga

fəletə badiwono, sau shidə alamanzə, shidə faltinba."
52 Ya tadanyi! kawulidə tawattəgəna shidoni: "Tada sambinro waljiya, shiga tadanəmro bowotə, kuru tada sambinro waljiya, shiga kalinəmro bowotə."
53 Ya tadanyi! kam do awo ngəla sədinma də, awo ngəla sədin; Kam duwo awo batti sədinma də, awo batti sədin, sau Ubangijidə kamro awo sədinma dəga sədin.
54 Ya tadanyi! ayi bayanjin kəla awowa anyiben? Sau shi Kəma də awo gərəgata dəga nozəna, kuru awo sirri dəga kuru awo sirri dəga nozəna.
55 Kuru shiye nyiro sərən kuru huwom sədin, kate wu-a nyi-aben, kuru nyiro sərən futu nyiye səragənadəro sərən.',
56 Sa Nadan ye mana shima dəga suro awanzə Haiqâr yen fanzənadən, shiye surodən fuzə kuru alama suro suroye fuzəna yeyiro wallono.
57 Shiye tiyinzə fuzəna, shinzə-a, shinzə-a, shitinzə-a, shiye sərəna, kuru suronzəye sərəna, kuru suronzəye tartəgəna, kuru shiye sərəna, kuru bawono.
58 Dareramnzədə shima bannawo, kuru shiye kannuro lewono. Sau kam yanzəganaro bəla lazənadə, surodəro sukuruyin; kuru kam duwo tarp sətandəna də, shiga sətayin.
59 Adə shima awo wazənadə kuru (awo) kəla hawar Haiqârben tuwondənadə, kuru Allahro zayetə abadanro. Amin, kuru nəlefa.
60 Tawar adə bana Allahben tamotəna, Shiga gərzə! Amin, Amin, Amin.